

KOMISIJOS REGLAMENTAS (EB) Nr. 10/2008**2008 m. sausio 8 d.****kuriuo įgyvendinamas Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 458/2007 dėl Europos integruotos socialinės apsaugos statistikos sistemos (ESSPROS), kiek tai susiję su pagrindinės ESSPROS sistemos bei pensijų gavėjų modulio apibrėžtimis, išsamiais klasifikacijomis ir sklaidos tvarkos atnaujinimu****(Tekstas svarbus EEE)**

EUROPOS BENDRIJŲ KOMISIJA,

renkamų duomenų klasifikacija, vartojamomis sąvokomis ir sklaidos tvarkos atnaujinimu.

atsižvelgdama į Europos bendrijos steigimo sutartį,

(3) Šiame reglamente nustatytos priemonės atitinka Statistikos programų komiteto nuomonę,

atsižvelgdama į 2007 m. balandžio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 458/2007 dėl Europos integruotos socialinės apsaugos statistikos sistemos (ESSPROS) ⁽¹⁾, ypač į jo 7 straipsnio 1 dalį ir 7 straipsnio 3 dalį,

PRIĖMĖ ŠĮ REGLAMENTĄ:

kadangi:

1 straipsnis

(1) Reglamentu (EB) Nr. 458/2007 sukurta metodologinė sistema, skirta lyginamiesiems statistiniams duomenims Bendrijos labui rinkti, ir nustatyti pagal ESSPROS surinktų statistinių duomenų perdavimo ir platinimo terminai.

Reglamento (EB) Nr. 458/2007 7 straipsnio 3 dalyje reikalaujamos pagrindinės ESSPROS sistemos įgyvendinimo priemonės (susijusios su kiekybiniais duomenimis ir kokybine informacija, suskirstyta pagal programas ir detalias išmokas) ir pensijų gavėjų modulio įgyvendinimo priemonės nustatomos 1–3 prieduose.

(2) Pagal Reglamento (EB) Nr. 458/2007 7 straipsnio 3 dalį turėtų būti priimtos priemonės, susijusios su pagrindinės ESSPROS sistemos bei pensijų gavėjų modulio išsamia

*2 straipsnis*Šis reglamentas įsigalioja dvidešimtą dieną nuo jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

Šis reglamentas yra privalomas visas ir tiesiogiai taikomas visose valstybėse narėse.

Priimta Briuselyje, 2008 m. sausio 8 d.

Komisijos vardu
Joaquín ALMUNIA
Komisijos narys

⁽¹⁾ OL L 113, 2007 4 30, p. 3.

1 PRIEDAS

APIBRĖŽTYS

1. **PAGRINDINĖS ESSPROS SISTEMOS APIBRĖŽTYS**

1.1. PROGRAMŲ GRUPAVIMAS: SOCIALINĖS APSAUGOS PROGRAMŲ KLASIFIKAVIMO KRITERIJAI

1.1.1. **Sprendimų priėmimas**

Sprendimų priėmimas siejamas su institucija, kuri priima pačius svarbiausius sprendimus, susijusius su išmokų dydžiu, jų mokėjimo sąlygomis ir programos finansavimo būdais. Programas gali kontroliuoti vyriausybė arba vyriausybei nepriklausančios institucijos.

1.1.2. **Teisinis įgyvendinimas**

Teisinis įgyvendinimas – tai teisės aktais nustatytos taisyklės, kuriomis reglamentuojamas apdraustų asmenų dalyvavimas socialinės apsaugos programoje. Dalyvavimas socialinės apsaugos programoje gali būti privalomas arba neprivalomas.

1.1.3. **Teisių nustatymas**

Teisių nustatymas – tai pagrindas, pagal kurį apdraustas asmuo gali gauti išmoką, kuri priklauso arba nepriklauso nuo įnašų mokėjimo.

1.1.4. **Programos taikymo sritis**

Programos taikymo sritis – tai apdraustų gyventojų dalis (visi gyventojai, visi darbuotojai arba jų dauguma, arba konkrečios gyventojų dalys).

1.1.5. **Apsaugos lygis**

Apsaugos lygis – tai pagrindinis arba papildomas socialinės apsaugos programų apsaugos lygis.

1.2. SOCIALINĖS APSAUGOS PROGRAMŲ PAJAMOS

1.2.1. Socialinės įmokos – tai dėl savo darbuotojų patiriamos darbdavių sąnaudos arba apdraustų asmenų sąnaudos, kuriomis užtikrinama teisė į socialines išmokas.

1.2.2. Valdžios sektoriaus įmokos – tai valdžios sektoriaus valstybinių neįmokinių programų vykdymo sąnaudos ir jos teikiama finansinė pagalba kitoms gyventojų socialinės apsaugos programoms.

1.2.3. Pervedimai iš kitų programų – negrąžintini mokėjimai, gauti iš kitų socialinės apsaugos programų. Tokiems mokėjimams priklauso iš kitų programų pervedtos socialinės įmokos.

1.2.4. Kitos pajamos – įvairios einamosios socialinės apsaugos programų pajamos.

1.3. SOCIALINĖS APSAUGOS PROGRAMŲ IŠLAIDOS

1.3.1. **Funkcijos**

Socialinės apsaugos išmokos funkcija – svarbiausias socialinės apsaugos tikslas, nepriklausomai nuo įstatyminių arba institucinių nuostatų.

1.3.1.1. Ligos ir (arba) sveikatos priežiūra

Pajamų išlaikymas ir parama pinigais susirgus fizine arba protine liga (išskyrus netektą darbingumą). Sveikatos priežiūra, kuria siekiama palaikyti, grąžinti arba pagerinti apsidraudusių asmenų sveikatą, nepriklausomai nuo sutrikimų priežasties.

1.3.1.2. Netektas darbingumas

Pajamų išlaikymas ir parama pinigais arba natūra (išskyrus sveikatos priežiūrą), kai fiziškai arba protškai neįgalūs asmenys negali užsiimti ekonomine arba socialine veikla.

1.3.1.3. Senatvė

Pajamų išlaikymas ir parama pinigais arba natūra (išskyrus sveikatos priežiūrą) sulaukus senatvės.

1.3.1.4. Našliai ir našlaičiai

Pajamų išlaikymas ir parama pinigais arba natūra mirus šeimos nariui.

1.3.1.5. Šeima ir (arba) vaikai

Parama pinigais arba natūra (išskyrus sveikatos priežiūrą) patyrus nėštumo, gimdymo ir įsivaikinimo, vaikų auginimo ir kitų šeimos narių priežiūros išlaidas.

1.3.1.6. Nedarbas

Pajamų išlaikymas ir parama pinigais arba natūra, susiję su nedarbu.

1.3.1.7. Būstas

Pagalba, susijusi su būsto išlaidomis.

1.3.1.8. Kitur nepriskirta socialinė atskirtis

Išmokos pinigais arba natūra (išskyrus sveikatos priežiūrą), specialiai skirtos kovoti su socialine atskirtimi, jei jos nepriskiriamos kitoms pirmiau nurodytoms funkcijoms.

1.3.2. Socialinės apsaugos išmoka

1.3.2.1. Išmokos pinigais – pinigais mokamos išmokos. Jų gavėjams nereikia pateikti savo faktinių išlaidų įrodymų.

1.3.2.2. Išmokos *natūra* – prekėmis arba paslaugomis teikiamos išmokos. Jos gali būti teikiamos kaip išlaidų apmokėjimas arba tiesiogiai.

1.3.2.3. Socialinės išmokos, patikrinus materialinę padėtį – socialinės išmokos, kurios tiesiogiai arba netiesiogiai priklauso nuo išmokos gavėjo pajamų ir (arba) turto, neviršijančių tam tikro lygio.

1.3.3. Administracinės išlaidos – programos valdymo ir administravimo išlaidos.

1.3.4. Pervedimai kitoms programoms – negrąžintini mokėjimai, skirti kitoms socialinės apsaugos programoms. Tokiems mokėjimams priklauso į kitas programas pervestos socialinės išmokos.

1.3.5. Kitos išlaidos – įvairios socialinės apsaugos programų išlaidos (turto pajamų mokėjimas ir kitos išlaidos).

2. PENSIJŲ GAVĖJŲ MODULIO APIBRĖŽTYS

2.1. PENSIJŲ GAVĖJAI

Atskiro etapo gavėjų skaičius gali būti apibrėžtas kaip asmenų, gaunančių bent vieną iš septynių ESSPROS kategorijų pensiją, skaičius:

— netekto darbingumo pensijos,

— dėl sumažėjusio darbingumo paankstinto ėjimo į pensiją išmokos,

— senatvės pensijos,

— išankstinės senatvės pensijos,

— dalinės pensijos,

— našlių ir našlaičių pensijos ir

— dėl darbo rinkos priežasčių paankstinto ėjimo į pensiją išmokos.

Visi asmenys, gaunantys daugiau kaip vieną pensiją, skaičiuojami tik vieną kartą (gavėjų skaičius, jų neskaiciuojant du kartus).

- 2.1.1. Netekto darbingumo pensija – periodinis mokėjimas, skirtas išlaikyti ar paremti asmens, dar nesulaukusio įstatymais numatyto arba standartinio pensinio amžiaus, kaip nustatyta pagrindinėje programoje, ir kenčiančio nuo negalios, kuri sumažina jo darbingumą ir gebėjimą užsidirbti daugiau nei įstatymais nustatytas minimalus lygis, pajamas.
- 2.1.2. Dėl sumažėjusio darbingumo paankstintoėjimo į pensiją išmoka – periodinis mokėjimas vyresnio amžiaus darbuotojams, kurie dėl sumažėjusio darbingumo išeina į pensiją dar nesulaukę įstatymais numatyto arba standartinio pensinio amžiaus, kaip nustatyta orientacinėje programoje.
- 2.1.3. Senatvės pensija – periodinis mokėjimas, skirtas i) išlaikyti gavėjo, sulaukusio įstatymais numatyto arba standartinio pensinio amžiaus ir išėjusio iš mokamo darbo, pajamas arba ii) paremti senyvo amžiaus asmenų pajamas (išskyrus ribotos trukmės paramą).
- 2.1.4. Išankstinė senatvės pensija – periodinis mokėjimas, skirtas išlaikyti gavėjo, kuris išeina į pensiją dar nesulaukęs įstatymais numatyto arba standartinio pensinio amžiaus, kaip nustatyta atitinkamoje programoje, pajamas.
- 2.1.5. Dalinė pensija – periodinis visos iš tarnauto laiko pensijos dalies mokėjimas vyresnio amžiaus darbuotojams, kurie ir toliau dirba, tačiau trumpiau, arba kurių pajamos iš profesinės veiklos nesiekia nustatytos ribos.
- 2.1.6. Našlių ir našlaičių pensija – periodinis mokėjimas asmenims, kurių teisė kyla iš jų giminystės su apsaugos sistemai priklausiusiu mirusiu asmeniu (našlės, našliai, našlaičiai ir pan.).
- 2.1.7. Dėl padėties darbo rinkoje paankstintoėjimo į pensiją išmoka – periodinė išmoka vyresnio amžiaus darbuotojams, kurie dar nesulaukę įstatymais numatyto arba standartinio pensinio amžiaus išeina į pensiją dėl nedarbo arba darbo vietų mažinimo, kuriuos sukelia ekonominio pobūdžio priežastys, pvz., pramonės sektoriaus arba verslo įmonės pertvarkymas.

2.2. ĮSTATYMAIS NUMATYTAS ARBA STANDARTINIS PENSINIS AMŽIUS SENATVĖS IŠMOKOMS GAUTI

Įstatymais numatytas pensinis amžius senatvės išmokoms gauti yra amžius, kada mokamos senatvės išmokos, jei jos nustatytos teisės aktais arba sutartimi. Šis amžius gali būti nevienodas skirtingose šalyse ir valstybėse narėse, priklausomai nuo veiklos sektoriaus, profesijos, lyties ir panašiai.

Jei pensinis amžius nenumatytas įstatymais, naudotinas standartinis pensinis amžius, t. y. programoje, pagal kurią gavėjui mokama pensija, nustatytas pensinis amžius.

3. INFORMACINIS ŽINYNAS

Išsamios su šio reglamento taikymu susijusios apibrėžtys yra pateiktos Europos Komisijos ir valstybių narių bendrai parengtame ESSPROS žinyne.

2 PRIEDAS

IŠSAMIOS KLASIFIKACIJOS

1. **PAGRINDINĖS ESSPROS SISTEMOS PROGRAMŲ IR KIEKYBINIŲ DUOMENŲ (ĮSKAITANT PAJAMAS, IŠLAIDAS IR IŠMOKAS PAGAL JŲ FUNKCIJĄ) KLASIFIKACIJA**

1.1. PROGRAMŲ KLASIFIKACIJA (kokybinė informacija)

Kriterijus: Sprendimų priėmimas

Vyriausybės kontroliuojamos programos

Vyriausybei nepriklausančių institucijų kontroliuojamos programos

Kriterijus: Teisinis įgyvendinimas

Privalomosios programos

Neprivalomosios programos

Kriterijus: Teisių nustatymas

Įmokinės programos

Neįmokinės programos

Kriterijus: Taikymo sritis

Universaliosios programos

Bendrosios programos

Specialiosios programos

Kriterijus: Apsaugos lygis

Pagrindinės programos

Papildomos programos

1.2. KIEKYBINIŲ DUOMENŲ KLASIFIKACIJA

Išsamios privalomų duomenų, kurie turi būti siunčiami Eurostatui, klasifikacijos yra pateiktos Europos Komisijos ir valstybių narių bendrai parengtame ESSPROS žinyne. Šios išsamios klasifikacijos yra apibendrintos iki toliau pateikto pirmojo klasifikacijos lygio.

1.2.1. Pajamos

Pagrindinėje ESSPROS sistemoje socialinės apsaugos programų pajamos klasifikuojamos pagal tipą ir kilmę. *Tipas* – tai mokėjimo rūšis arba jo priežastis: socialinės įmokos, valdžios sektoriaus įmokos, pervedimai iš kitų programų ir kitos pajamos.

1.2.1.1. Pajamos pagal tipą

Iš viso pajamų

Socialinės įmokos

Darbuotojų socialinės įmokos

Apdraustų asmenų socialinės įmokos

Valdžios sektoriaus įmokos

Asignuoti mokesčiai

Bendrosios pajamos

Pervedimai iš kitų programų

Iš kitų programų pervestos socialinės įmokos

Kiti pervedimai iš kitų gyventojų programų

Kitos pajamos

Turto pajamos

Kitos pajamos

1.2.1.2. Pajamos pagal kilmę

Kilmė – tai institucinis mokėjimo sektorius.

Institucinių sektorių, iš kurių gaunamos socialinės apsaugos programų pajamos, klasifikacija pagrįsta Europos nacionalinių sąskaitų sistema (ESS 95).

Korporacijos

Centrinė valdžia

Regioninė ir vietinė valdžia

Socialinio draudimo fondai

Namų ūkiai

Ne pelno institucijos, teikiančios paslaugas namų ūkiams

Kitos šalys

1.2.2. Išlaidos

Socialinės apsaugos programų išlaidos skirstomos pagal tipą, kuriuo nurodoma išlaidų rūšis arba jų priežastis: socialinės apsaugos išmokos, administracinės išlaidos, pervedimai kitoms programoms ir kitos išlaidos.

Socialinės apsaugos išmokos skirstomos į išmokas, patikrinus materialinę padėtį, ir į išmokas, netikrinant materialinės padėties. Socialinės apsaugos išmokų klasifikacijoje pateikiama daugiau informacijos pagal tai, ar išmokos mokamos pinigais (periodinės ir vienkartinės), ar natūra. Be to, naudojama dar smulkesnė klasifikacija, kurioje išmoka susijusi tik su viena arba tik keliomis 1.2.3 dalyje minimomis funkcijomis. Ši išsamesnė klasifikacija apibūdinta ESSPROS žinyne.

Iš viso išlaidų

Socialinės apsaugos išmokos

Socialinės apsaugos išmokos, netikrinant materialinės padėties

Išmokos pinigais, netikrinant materialinės padėties

Periodinės išmokos pinigais, netikrinant materialinės padėties

Vienkartinės išmokos pinigais, netikrinant materialinės padėties

Išmokos natūra, netikrinant materialinės padėties

Socialinės apsaugos išmokos, patikrinus materialinę padėtį

Išmokos pinigais, patikrinus materialinę padėtį

Periodinės išmokos pinigais, patikrinus materialinę padėtį

Vienkartinės išmokos pinigais, patikrinus materialinę padėtį

Išmokos natūra, patikrinus materialinę padėtį

Administracinės išlaidos

Pervedimai kitoms programoms

Į kitas programas pervestos socialinės išmokos

Kiti pervedimai į kitas gyventojų programas

Kitos išlaidos

1.2.3. Išmokos pagal savo funkciją:

Klasifikacija pagal funkcijas:

Ligos ir (arba) sveikatos priežiūros

Netekto darbingumo

Senatvės

Našlių ir našlaičių

Šeimos ir (arba) vaikų

Nedarbo

Būsto

Kitur nepriskirtos socialinės atskirties

2. IŠSAMI PENSIJOS GAVĖJŲ KLASIFIKACIJA

2.1. DUOMENYS

Bendras pensijų gavėjų skaičius, jų neskaičiuojant antrą kartą

Bendras pensijų (netekto darbingumo funkcija) gavėjų skaičius, jų neskaičiuojant antrą kartą

Bendras netekto darbingumo pensijos gavėjų skaičius, jų neskaičiuojant antrą kartą

Bendras dėl sumažėjusio darbingumo paankstinto ėjimo į pensiją išmokos gavėjų skaičius, jų neskaičiuojant antrą kartą

Bendras netekto darbingumo pensijų (netikrinant materialinės padėties) gavėjų skaičius, jų neskaičiuojant antrą kartą

Bendras dėl sumažėjusio darbingumo paankstinto ėjimo į pensiją išmokos (netikrinant materialinės padėties) gavėjų skaičius, jų neskaičiuojant antrą kartą

Bendras netekto darbingumo pensijų (patikrinus materialinę padėtį) gavėjų skaičius, jų neskaičiuojant antrą kartą

Bendras dėl sumažėjusio darbingumo paankstinto ėjimo į pensiją išmokos (patikrinus materialinę padėtį) gavėjų skaičius, jų neskaičiuojant antrą kartą

Bendras pensijų (senatvės ir našlių bei našlaičių funkcija) gavėjų skaičius, jų neskaičiuojant antrą kartą

Bendras pensijų gavėjų skaičius (senatvės funkcija), jų neskaičiuojant antrą kartą

Bendras senatvės pensijos gavėjų skaičius, jų neskaičiuojant antrą kartą

Bendras išankstinės senatvės pensijos gavėjų skaičius, jų neskaičiuojant antrą kartą

Bendras dalinių pensijų gavėjų skaičius, jų neskaičiuojant antrą kartą

Bendras senatvės pensijos (netikrinant materialinės padėties) gavėjų skaičius, jų neskaičiuojant antrą kartą

Bendras išankstinės senatvės pensijos (netikrinant materialinės padėties) gavėjų skaičius, jų neskaičiuojant antrą kartą

Bendras dalinės pensijos (netikrinant materialinės padėties) gavėjų skaičius, jų neskaičiuojant antrą kartą

Bendras senatvės pensijos (patikrinus materialinę padėtį) gavėjų skaičius, jų neskaičiuojant antrą kartą

Bendras išankstinės senatvės pensijos (patikrinus materialinę padėtį) gavėjų skaičius, jų neskaičiuojant antrą kartą

Bendras dalinės pensijos (patikrinus materialinę padėtį) gavėjų skaičius, jų neskaičiuojant antrą kartą

Bendras pensijų (našlių ir našlaičių funkcija) gavėjų skaičius, jų neskaičiuojant antrą kartą

Bendras našlių ir našlaičių pensijos (netikrinant materialinės padėties) gavėjų skaičius, jų neskaičiuojant antrą kartą

Bendras našlių ir našlaičių pensijos (patikrinus materialinę padėtį) gavėjų skaičius, jų neskaičiuojant antrą kartą

Bendras pensijų (nedarbo funkcija) gavėjų skaičius, jų neskaičiuojant antrą kartą

Bendras dėl padėties darbo rinkoje paankstinto ėjimo į pensiją išmokos (netikrinant materialinės padėties) gavėjų skaičius, jų neskaičiuojant antrą kartą

Bendras dėl padėties darbo rinkoje paankstinto ėjimo išmokos (patikrinus materialinę padėtį) gavėjų skaičius, jų neskaičiuojant antrą kartą

2.2. PAPILDOMA INFORMACIJA

Išstatymais numatytas arba standartinis pensinis amžius pagal lytį ir programą

Atskaitos data ir (arba) skaičiavimo metodas pagal programas

3 PRIEDAS

SKLAIDOS TVARKOS ATNAUJINIMAS**1. PAGRINDINĖS ESSPROS SISTEMOS SKLAIDOS TVARKOS ATNAUJINIMAS****1.1. KIEKYBINIŲ DUOMENŲ SKLAIDOS TVARKOS ATNAUJINIMAS GRUPOJANT PROGRAMAS****1.1.1. Programų grupavimas pagal kriterijus**

Konkreiems vartotojams bus leidžiama skelbti duomenis programas grupuojant pagal ESSPROS programų klasifikaciją, kurios kriterijai apibrėžti 1 priedo 1.1 dalyje („Programų grupavimas“).

1.1.2. Duomenys pagal programas

Konkreiems vartotojams bus leidžiama skelbti duomenis pagal programas arba programų grupes. Tai taikoma toms šalims, kurios dėl konfidencialumo nedavė aiškaus sutikimo visiškai sklaidai. Programų grupės turės atitikti kiekvienos susijusios valstybės narės nustatytą sklaidos tvarką.

1.2. KOKYBINĖS INFORMACIJOS PAGAL PROGRAMAS IR DETALIAS IŠMOKAS SKLAIDOS TVARKOS ATNAUJINIMAS

Eurostatui su atitinkama parama bus leidžiama skelbti kokybinę informaciją pagal programas ir detalias išmokas.

2. PENSIJOS GAVĖJŲ DUOMENŲ SKLAIDOS TVARKOS ATNAUJINIMAS**2.1. KATEGORIJŲ SUVESTINĖS PAGAL ESSPROS PENSIJŲ GAVĖJŲ KLASIFIKACIJĄ**

Konkreiems vartotojams bus leidžiama skelbti septynių pensijų kategorijų ir kategorijų suvestinių duomenis pagal 2 priedo 2 dalyje nurodytą ESSPROS pensijų gavėjų klasifikaciją („Išsami pensijos gavėjų klasifikacija“).

Konkreiems vartotojams taip pat bus leidžiama skelbti išskaidytus gavėjų, gaunančių išmokas, patikrinus materialinę padėtį, ir gavėjų, gaunančių išmokas netikrinant materialinės padėties, duomenis, pagal 2 priedo 2 dalyje nurodytą ESSPROS pensijų gavėjų klasifikaciją („Išsami pensijos gavėjų klasifikacija“).

2.2. DUOMENYS PAGAL PROGRAMAS

Konkreiems vartotojams bus leidžiama skelbti duomenis pagal programas arba programų grupes. Tai taikoma toms šalims, kurios dėl konfidencialumo nedavė aiškaus sutikimo visiškai sklaidai. Programų grupės turės atitikti kiekvienos susijusios valstybės narės nustatytą sklaidos tvarką.
